

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

TROBADA D'ESTUDIANTS

a PEGUERA

II CONGRÉS IN
TERNACIO
NAL DE LA
LLINGUA
CATALANA
1986

A L'INTERIOR

- Guia de Calvià.
- Xerrades de Cafè.
- Plenari del Mes.
- Notícies Locals.
- Els Esports.
- Passatemps.
- Col.laboracions extraordinàries.

Preu: 50 Pts.

Nº 38, Abril, 86.

EDITORIAL

A dins el nostre terme va tenir lloc un important acte dins els generals del IIon congrés de la Llengua Catalana: La trobada d'estudiants congressistes, delegats de cursos de l'Universitat, de B.U.P., de F.P., i d'E.G.B.

La gran importància d'aquest acte és, per una banda que el Congrés, sempre dins les seves línies mestres d'estudiar la societat de parla catalana i de veure per on es pot atracar a aquesta societat, va decidir posar-se en contacte amb el futur de la nostra societat: els estudiants.

Per una altra banda varen tenir l'encert de triar per aquest acte un terme municipal un poc inusual dins la resta de Mallorca: Calvià. I deim inusual perquè, avui parlant de l'aspecte lingüístic, és una illa dins una illa. Per tant és necessari agafar el brau per les banyes i enfrontar-se directament amb el greu problema lingüístic de Calvià i entrar-hi amb una positura totalment bel.ligerant. Aquí volem fer una menció al nostre Ajuntament que va subvencionar aquest acte, però, per altra banda l'hem d'acusar de no mantenir una positura clara enfront del problema lingüístic, probablement per les raons polítiques de no perdre vots, però amb aquestes indefinicions és com més vots se perden, a més a més quan anam constatant personalment que per les zones de la nostra costa els castellanoparlants, que són el 75 % dels habitants del nostre terme s'han adonat que no els queda altra solució que adaptar-se al fet real de la nostra llengua catalana, i si bé els hi costa a ells començar a aprendre-la, ténen ben clar que els seus fills són mallorquins i han de parlar la nostra llengua.

Per altra banda hem de destacar, destacant la crua realitat, que, sumant a l'importància de l'acte el fet de celebrar-ho a terres calvianeres, la ressonància dins els nostres centres d'ensenyament ha estat molt petita. Tan sols un Col·legi del Terme va acudir a la cita. Ni el C.P. de Calvià, ni el de Palma Nova, ni el de Es Capdellà hi enviaren representants. Això és greu, i molt més, tenint en compte que més del 50 per cent de la tan desitjada normalització s'ha de fer a través dels Col·legis d'E.G.B. Se podrien fer molts de comentaris al respecte, però ens limitam a denunciar el fet i recomanar als màxims responsables d'aquest IIon Congrés que preparin una estratègia de fortíssim impacte de cara als Claustres dels Col·legis del nostre Terme.

REVISTA VEÏNATS

P.M. 1/1.983.

Han col.laborat:

Joan Rubio
Josep Rubio.
Manuel Suàrez.
T. Rufus Firefly.
Comte Cràpula.
Carme López.
Pere Morey.
Juan Jiménez.
Pere Estelrich.
Pere de Sa Cullera.
P. Joan Amengual de la
Revista "Pòrtula".
Julián Vicens.
Pedro Godoy.
Josep Suàrez.
F. Jiménez.

Màquines:

Pep Rubio.
Carme López.
Margalida Cabrer.
Miquel Herrera.

Muntatge:

Miquel Herrera.
Xisca Esteve.
Manuel Suàrez.

Servei d'Ordinador:

Joan Vidal.

Coordinadors:

Pep Rubio.
Joan Vidal.
Manuel Suàrez.

- Des de finals de Març a les Escoles del Terme hi torna haver classes de música. S'encarrega un professor contractat per l'Ajuntament. La iniciativa és molt bona però totalment insuficient ja que són moltes escoles per a una sola persona.

- A un plenari municipal es varen aprovar les condicions per l'explotació de les platges. Inicialment hi va haver tres propostes: una del PSOE, que finalment va resultar elegida, que fixava en 68 milions aquesta explotació, una altra d'UM, que la posava en 34 i la tercera del regidor Rafel Xamena que diferia totalment de les altres dues.

Cal dir que la proposta socialista va ser elegida amb el vot de qualitat del batle ja que hi va haver una abstenció i la votació estava empatada.

- El 4 d'abril serà recordat per molts de Calvianers com un dia tràgic. El matí eren trobats els cadàvers dels joves Loli Sánchez i Antonio Trujillo devora el camí de Ses Barraques. Tot sembla indicar que Antonio Trujillo, per problemes amorosos, va disparar contra la seva núvia matant-la, suicidant-se ell darrera. No volem parlar ja més del tema perquè pensam que ja basta tot el que han publicat els medis de comunicació, simplement pretenim deixar constància del terrible fet i pregar perquè coses així no tornin repetir-se. Escarrufa pensar en la desaparició de dues vides tan joves d'una forma tan absurda.

Volem manifestar, també, el nostre sinzer condol als familiars afectats.

- L'Ajuntament destinarà un pressupost aproximat de cinc milions per a la creació d'un gabinet psicopedagògic donada l'elevada població escolar del terme.

SE DIU, SE COMENTA...

- Que a Es Capdellà faran una Associació de Veïns i una altra de la 3ª Edat. Totes dues independents de les de Calvià. "Divide y vencerás".

- Que a les properes eleccions municipals hi haurà importants canvis a les capçaleres de llista. Sona un calvianer pel PSOE, una altre per U.M. (de les altes esferes) i el retorn de Paco Font per A.P.

- Diuen que el Regidor de Cultura té una ajudanta que sembla ser un sergent. Altres diuen que està molt bona.

T. Rufus Firefly

EL PREMI DEL MES

A L'Ajuntament per mor dels retgirs que ens fa agafar amb el nou catastre i els nous preus de la contribució. I llavors els hi demanes explicacions i diuen que ells no en són res de la mort dels Cabrinetti!

Ah. I un altre cop! Tenim en les nostres mans un informe de l'Institut Balear d'Economia, sobre les Dades Balears de 1.984, i a la pàgina 28 hi ha la Relació d'espais Naturals protegits, per municipis. Illa de Mallorca. En arribar a Calvià veim: Serra de Tramuntana i Na Burguesa. I anant cap a Palma per Palma Nova tots podem veure una llicència d'obres donada pel nostre Ajuntament a finals de març. I l'obra està en plena Serra de Na burguesa. SERRIETAT SENYORS, i un poc de consciència ecològica.

Casa de la Vila

ELS PLENARIS DEL NOSTRE AJUNTAMENT

-AMPLIACIÓ DE LA CARRETERA DE PORTALS VELS. Es va aprovar la primera fase d'aquesta ampliació per un preu de prop de 13 milions de pessetes. La segona fase té en l'actualitat, problemes d'expropiació de terrenys.

-MILLORA DE L'ENLLUMENAT DE PORTALS NOUS. S'invertiran 16 milions per aquest concepte en els trams Fabiola I i Fabiola II.

- COMPRA DE PAPERERES, per un valor de 8 milions de pessetes. Es col·locaran a la vorera de la mar, a les platges per garantir la netetja i a la vegada delimitaran les zones de explotació de platges.

- IL·LUMINACIÓ DEL CAMP DE FUTBOL DE MOFARES, amb un pressupost de prop de 12 milions de pessetes.

- NOVES TARIFES DELS TAXIS. Seran de 250, la carrera mínima, suplement de 50 pessetes els diumenges i festius, nocturnitat i requeriment per telèfon i ràdio. Trasllats amb maletes, un suplement de 100 pts. preu unitari, siguin les maletes que siguin.

- OFERTES PER A TV-3. El 4 d'abril acabava el temps per presentar ofertes pel reemisor. Al cap de dos mesos es pense que es podrà veure TV-3 a Calvià.

-CAMPANYA DE RECOLLIDA D'ANIMALS ABANDONATS. Des del 2 d'abril fins el 9 es realitzà una campanya intensiva de recollida d'animals abandonats. El primer dia es recolliren 8 cans i el segon 7 més. A més s'han imposat denúncies per aquest mateix motiu. El primer dia n'hi hagueren 11. Els cans arreplegats es duen al dipòsit de "Es Forn", per un període de set dies. Si no són

Veïnats - 4

reclamats se traslladen a la Societat protectora d'animals. Per recuperar-los s'ha de pagar una multa de 5.000 pts. Durant la campanya una patrulla de 4 policies es dedicaren exclusivament a aquesta tasca. Després de la campanya se seguiran recollint aquells animals abandonats que es detectin.

CRONIQUE DES DE LES TENEBRES

Vaig decidir anar a fer una volteta pels aires, així que vaig estendre les ales i flap, flap cap a Na Burguesa manca gent. Idò, que vos pensau? Estam a finals de març i l'antena de TV3?. Res de res. I estam a primers d'abril i l'obra de Ca'n Verger? Res de Res. I de la Plaça Nova? Res de res. I l'aigua depurada? Res de res. I el camp de fútbol, i el Poliesportiu, i... Tan sols s'ha notat un canvi a la Casa Gran: de cada vegada hi ha més gent fent-hi feina. I els Pressuposts de 1.986? ESTAM A 7 D'ABRIL DE 1.986 I RES DE RES.

Després de veure tot aquest desvari agaf l'estaca, la'm pos al pit i au dins el baul!

EL COMTE CRAPULA

PERQUÈ NO

EN LA NOSTRA LLENGUA

Com fan altres Revis-
tes de Mallorca iniciarem
una campanya a favor
de la normalització lin-
güística. I creim que
hem de començar pel nostre
Ajuntament, perquè en
lloc de donar llum, donem
fum.

No ens cansarem
de dir que l'Ajuntament
de Ciutat, tan semblant
al nostre pel color gover-
nant, i enclavat dins
una societat tan atupada
com la nostra lingüísti-
cament, va iniciar una
campanya, a la qual han
respost molts de ciuta-
dans, entre els quals
el món del petit comerç.
Però l'Ajuntament ha
anat davant, davant...

Com a mostra basta
un botó. Aquí teniu un
exemple dels actuals
impresos que es donen
per fer les instàncies:

DATOS DEL PETICIONARIO

Apellidos y nombre o denominación de la Sociedad

Domicilio:

D.N.I.N.: _____, expedido en _____ Tel: _____

DATOS DEL REPRESENTANTE

Apellidos y nombre:

Domicilio:

D.N.I.N.: _____, expedido en _____ Tel: _____

Carácter de la representación: _____ Verbal: _____ Por poder que se acompaña

El firmante comparece ante V.S. y como mejor proceda en derecho tiene el honor de

EXPONER:

Por todo ello,

a V.S. SUPLICA, que teniendo por presentada esta instancia se sirva admitirla y en scritto de lo expuesto y de cuantas comprobaciones a informar a estimo convenientes, acuerdo en definitiva

Calvià s,

SR. ALCALDE-PRESIDENTE DEL AYUNTAMIENTO DE CALVIÀ. BALEARES.

EL DIUMENGE DE L'ÀNGEL

Deu fer uns 4 anys, la Revista Veïnats va recuperar la romeria del diumenge de l'Àngel, en que els calvianers baixaven a Portals-Nous.

Aquell any, malgrat que la gent del bar que hi ha devora l'església manifestà que era l'únic dia que hi anava gent, tot varen esser problemes creats per part del capellà de Portals "Això és meu" ens va dir i després al sermó públic digué als calvianers:

"això és ca-vostra". Però es va poder fer la festa: el matí pels nins, dinar per Portals i l'horabaixa una gran trobada de Ball de Bot. Va ser un èxit.

Quan l'any següent intentàrem tornar celebrar el diumenge de l'Àngel, els obstacles posats pel senyor capellà foren tants que decidírem no fer-la. Quan un fa les coses de bon cor, espera col.laboracions, no potades.

Ara, enguany, se despenja aquest bon senyor diguent que ell vol recuperar la festa que va tomar fa tres anys.

Enhorabona, senyor capellà.

XERRADES DE CAFÈ

El fill del Didot de Son Roig casi tothom sap qui és, però més gent, el coneix per En Jaume de Sa Granja. I si cadascú té un dò, o una habilitat que treu el cap per damunt de les altres, d'ell, jo li destacaria la reconversió constant (paraula molt de moda) adaptant-se a les necessitats que dia a dia el mon anava demanant, utilitzant la paraula mon com l'entorn de cadascú, no els cinc continents, és clar.

Així el veim arribar del seu Muro, a Son Roig acompanyant als seus pares i germans. No li manquen les possibilitats d'anar a escola, ja que el sen pare, El Sen Gori, pretenia i hagués fet l'esforç perquè el seu fill hagués pogut estudiar fins el nivell que hagués volgut. Això va fer fins els catorze anys. Després es va posar de mosset a la fusteria, ara ja desapareguda del Sen Toni Bujosa. Allà s'hi feia des de un mànec de xapeta fins els mobles de les cases. Encara que aquesta activitat, la de fuster, la deixàs, de cap a on hi havia més pervenir, ja que no hi havia la feina que hi ha ara a les fusteries, ell les aprengué bé a les tècniques del mestre, idò et fa unes persianes o una escala amb peu amb un no-res i amb un excelen acabat.

Ja d'edat novella, i gràcies els sebres del seu pare, passeja gelat amb un carret pels carrers del poble, uns dies ja assenyalats i a unes hores

conegudes, que no necessitava reclam sonor ni publicitat per despatxar tot el gelat fet a la seva casa amb el sistema de voltar la bomba a cops de munyeca. Recorda una anègdota d'algú que no visitava Ciutat amb freqüència, un dia que hi va anar, es va quedar bocabadat amb la quantitat de "didots" que per allà voltaven...

Com deia abans, deixa la fusteria, i es posa amb la companyia del seu pare, a fer se selleter. Eren temps de gran moviment a les possessions, i també els animals d'estirar abundaven en les cases particulars. Així que dies anaven a arreglar ornetjos a les possessions, qualcuna la visitaven habitualment cada setmana, i altres dies quedaven al poble per atendre els particulars. Això era una part de la tasca, la d'arreglar, l'altra part era la de confeccionar colleres, cabessals i altres parts de l'habitual vestit d'ases, cavalls i companyia. Sa pell de vaca com a principal materia prima s'acompanyava de pels de conill per segons quines bandes, bona tècnica i bones eines, no molt nombroses per altra banda.

Però qui vos diu que aquell cosset estigués com aturat, no, els dies de cinema es posava a vendre cacavets a la porta del local. Conserva encara la mesura un poc abonyegada.

Així i tot amb tant que fer, no es dona per satisfet i monta "La Granja" que era un cafè més del poble, on s'hi arreplegava la gent jova.

Mentres la seva dona Margalida, s'encarregava d'atendre el cafè, ell amb dues bombes de gelat s'anava a Camp de Mar a despatxar-les, a lo primer amb una senzilla bicicleta i després amb una moto i un carret al darrera. Els primers dies d'aquestes noves experiències, no feia per una pipa, com es diu, però el dia que va fer tres, coincidí a Camp de Mar amb les excursion d'estrangers que li buidaren les dues bombes, amb gran goig del nostre protagonista. Em conte una anègdota, amb un estranger, que li demanà un gelat i amb el temps de

tornar-li el canvi, el gelat i la galleta havien desaparegut. Ell es pensà que no l'hi havia agradat i l'havia tirat sense més raons. Però amb un segon pic que el estranger va apareixer, el va vetlar i descobrí que el se clava-ba amb dècimes de segon, i això que era una bona bolla de gelat i el cucurutxo al darrera, tot dins la boca.

Aquesta feina d'anar i tornar cada dia de la vorera de mar, la va fer fins que al café una persona bastava. També havia agafat l'expendeduria de tabac que feia augmentar la demanda.

Però el bon gelat se seguia fent als darreres de la Granja i despatxan-se tot sense problema. També se poden afegir aquí les excel.lentes "tapes que hi podem trobar i que tenien el seu neixament en les mans de Madó Margalida Poia, sogre del Didot jove.

Ara ja jubilat de tota activitat comercial, de qualque consell si que no es pot estalviar de donar-lo, es dedica als seus animalets de ploma, als seus porcellins, a collir espàrigs, a culejar pel camp. També als seus dos nets, Margalida i Jaume. I a tirar envant la bona tasca a l'associació que fa seu al Llar dels Majors.

A les fotografies el veim vora al carret del gelat a Campdemar, i a l'altra amb un nin estranger veïnat, l'època de recollir les ametles.

Joan Rubio.

Molts de voltros, sabreu ja, que a les escoles del terme tenim des de mitjans mar a Joan Nadal professor de música, que també dona classes de solfa a la Banda Municipal de Calvià. Hem conversat amb ell perquè nos explicàs un poc el motiu així com els objectius d'aquestes a l'escola.

Al igual que les arts plàstiques la música es troba totalment arraconada dins l'Egb i altres graus de l'ensenyança, això és molt trist, fixau-vos si és elemental, amb la riquesa rítmica i musical de qualsevol poble primitiu, fixau-vos en que som, o erem, un dels pocs països d'Europa en que a la nostra legislació educativa no estava contemplat el professor especialista en música dic erem perquè pareix ser que aviat el tendrem. A l'Europa la música és una assignatura obligada des de petits, el qual fa possible que després hi hagi per tot areu corals, orquestes....

De moment a n'en Joan el tenim sense quasi ni dormir, ni alenar, ni respirar ja que és únicament ell es que cobreix tots els cursos de les nostres cinc escoles, ja està clar que no arriba més que per mitja horeta a la setmana, el qual comprendreu que no arriba ni tan sols per dir bon dia, però així i tot som una de les poques per no dir úniques escoles de tota Espanya que podem disfrutar aquest privilegi, esperem que duri i no tan sols això sino que se doti de més professionals, que ni ha, i així poder-li treure es suc bé.

Què se vol aconseguir?. De moment per el curs vigent poca cosa, idò com aquell que diu ja l'acabam, però serà molt bo aquest punt de contacte, els menys beneficiats seran els que ja estan a la segona etapa, sobretot a vuitè, però pentura ja podrem despertar la curiositat i la desmitificació de certa música. Serà amb els petitons que obtindrem es fruit, ja que seguiran tot el procés.

De moment no se pensa en ensenyar instruments, ja que tal fi, de moment tenim a la Banda. En Joan troba millor donar a conèixer la història de la música, ensenyar a escoltar-la, a estimar-la, a llegir-la... Amb sos petits ho farà amb jocs, amb cançons, amb instruments que faran ells mateixos amb material casolà o de s'entorn, a n'es més grans cercant biografies de músics, escoltant discs ..., comparant versions actuals de temes clàssics, fent improvisacions, gravant...

Bé, mos ha parlat de tants de projectes que m'han fuit de sa memòria. Lo cert és que tots tenim molta il·lusió perquè això vagi molt bé i no tenguí fi, sempre aportant més, ell especialment com a persona optimista de la vida i del seu que fer està realment eufòric. Nosaltres des de aquí hem volgut fer-vos participar a que animeu als vostres fills amb aquesta empresa, que és la llavor d'una propera explosió musical.

¿Aquest pic, estic contagiada de la teva eufòria, Joan!

Sort!

CARME LOPEZ

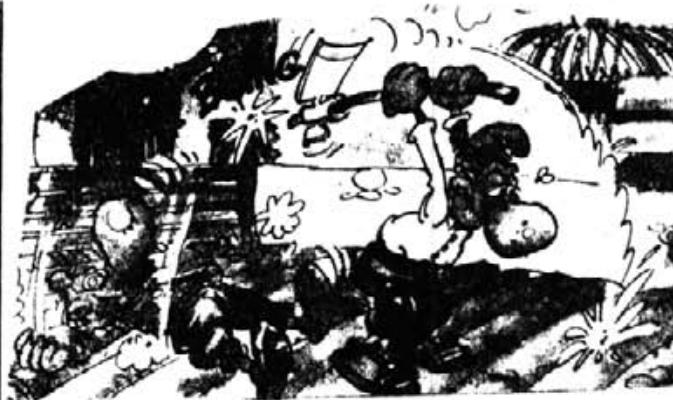
...CONEGUEM LA NOSTRA HISTÒRIA I LA NOS-

TRA LLENGUA

L'agricultura a Mallorca després de la Conquesta.-

El camp a Mallorca en aquell temps es trobà amb dos problemes que el marquen: l'un, la qualitat de la terra i l'altre la climatologia. Davant aquests condicionaments s'estableixen a Mallorca 3 tipus de cultius: els cereals, la vinya i la olivera.

Les terres de Mallorca, per la seva qualitat es divideixen en 3 grups: terres de muntanya, terres del Pla

i terres de peu de muntanya (el Raiguer). Les terres de Calvià són clàssicament terres de muntanya. A aquestes s'establí majoritàriament l'olivera, i la vinya. Posteriorment a algunes marjades hi sembraren cereals. Les terres del pla es dedicaren a cereals i posteriorment s'hi implantà la vinya.

Segons uns impostos que es pagaven quan hi havia males anyades (les talles) i que anaven proporcionats a la productivitat de la terra podem veure que les terres del Raiguer i del Pla eren les millors, i les de Muntanya eren les més pobres, entre les quals les de Calvià.

La terra era explotada bé directament pel seu propietari, bé per arrendament, mitjançant un pagament anomenat ànnua mercè, o bé per "amitges". L'amitger, a part de donar la meitat o més de la collita, havia de fer altres feines a altres terres del senyor, com cavar la vinya, femar-la, etc. La duració d'aquest darrer contracte era de 4 anys. Més tard va ser de 9 anys. Un altre sistema era el mixt: terres arrendades i bestiar a mitges.

Degut a les condicions climàtiques de Mallorca, que depenia dels cereals per no patir fam, quan tenia una mala anyada havia d'importar-los de fora, lo qual empenyorava l'economia il·lenca i produïa la fam si els vaixells carregats de blat arribaven tard. Si hi havia fam després venia la pesta i la mort per molts. La collita del blat anava directament lligada, idè, amb l'augment o la disminució de la població de Mallorca.

Josep Rubio

GUIA DE CALVIA: SON VIC, LA VELLA AMAZONA (VII)

El darrer dia deixàrem als capdellanencs de començaments del XIX gràntant-se la closca i pensant que si per una banda l'esglèsia els venia una mica estreta de sisa, per una altra els fotia mota vessa aferrar-se altra vegada a les eines per aixamplar-la, i mentre s'ho pensaven encara els passà una altra endemesa als pobres: una feta que quan la vaig explicar a un visitant portuguès no la trobà gens estranya, perquè li vaig dir que a l'any 1827 es trobaren "a os cures en la iglesia", i a l'homo li semblà d'allò més normalíssim, fins que li vaig aclarir que s'havien quedat a les fosques quan una làmpada d'argent que tenien fou confiscada per les autoritats de Ciutat -recordau que aleshores estàvem en plena desamortització- i vengueren dos regidors de Calvià tots xarpats, disposats a executar la operació. Però al mateix moment que agafaren la llàmpria, es veu que un d'ells la degué fregar amb la màniga perquè de cop en sec, zas! Comparegué...

- El geni?

- No, N'Eugeni no, sinó en Sebastià Sampol, que era el vicari, i els armà un Cristó, que ben mirat és lo seu, a una esglèsia, però tot fou debades: la propera Missa la va haver de dir amb un llum d'encruia, perquè el salomó era a Ciutat.

I encara sort de que no la varen fondre per fer moneda, com solien fer en aquell temps, perquè així l'any següent el canonge Gabriel Salas la va poder comprar, hi feu gravar el seu nom per un si el cas i la va "deixar" sine die a la parròquia, on encara hi deu ser si no l'han confiscada uns xorissos per baratar-la per cocaïna amb trampó.

Bé, mentrestant arribam a 1863, un any en què als capdellanencs els agafà la faneria altra vegada, i aquesta vegada s'hi aferraren tan fort que sis anys més tard ja podien inaugurar l'esglèsia renovada i ampliada, en forma de creu latina, a la que el cos era la nau antiga, i els braços de la creu i l'absis era tot nou de trínca, amb estil neoclàssic i una cúpula molt més gran que la de Sant Pere de Roma (bé, en proporció al nombre d'habitants, vull dir).

Tothom va fer un alè: a la fi tenien una esglèsia grandota, on el capellà podia donar la comunió amb les hòsties de través i no de perfil, com abans, i els fidels es podien senyar sense aficar-li el colze per un ull al veïnat. Però si, si...

Un parell (mallorquí) d'anys més tard caigué un cremallo de la fotuda làmpada del canonge i calà foc a uns coixins aparellats per unes noces. d'allà la flama passà a unes cortines de domàs i amb el temps de dir un Gloria Patri tot feu flamada: el retaule major i fins i tot l'orgue, que es quedà convertit en un malson de llanterner: un caramullot de tubs on no h'hi havia dos de la mateixa mida. Va ser una pena perquè era un instrument molt nou: trenta-cinc anyets, el contacorxeres devers les quaranta mil i molt ben cuidat: just l'empraven els diumenges. L'havia fet un tal Joan Puig, de Lluçmajor.

Però no vos penseu que acabín aquí les desgràcies de l'esglèsia des Capdellà. Pots pensar! L'any 1979 les forces del mal -i dels niguls- li tornaren donar una embranzida i un llamp va clivellar la bòveda, i la deixà tan mal parada que no hi va haver altre remei que esbucar-la tota, i ara, al moment de redactar aquesta verídica (Pfff!) crònica, pareix que encarça s'aguanta l'invent bastit per Pedro Otzoup, l'autor del Casi no m'ho crec i dels poblats "mallorquins" de Cala Fornells, Cala Llamp, Cala Blanca i altres llocs o els nadius ens quedam bocabadats davant un tipisme tan típic que sabem que veim.

Bé, de manera que es Capdellà torna a tenir esglèsia, al manco fins al proper cataclisme... Uep! Què ha estat aquest renou?

A un quilòmetre d'aquí, cap a Ponent, hi ha la frontera amb Andratx, al Coll de N'Esteve, i un poc abans, a Sa Coma, veureu una garita, però no és que el nostre nacionalisme arribi a l'extrem de posar duanes amb els termes de veïnats, sinó que en aquesta possessió hi va haver una de les vergonyoses presons polítiques durant la guerra i un bon tros de la post, però deixem-nos de coses tristes i anem cap a Peguera, passant per la Plaça Bernat Calvet, l'enginyer capdellanenc que a començaments de segle dissenyà l'aixample de Ciutat, un treball discutible, com tots, però mira, aquí el tenim.

A l'esquerra deixarem "Es pou bò", el vertader nucli del poble, pràcticament el seu cordó umbilical, car l'aigua és a tota la Mediterrània, el punt de reunió de la gent, potser el motiu per a construir la vila precisament aquí, i és que no gaires anys enrera la tasca de fer un aljub per una casa particular resultava una inversió de temps i doblers insuportable per moltes famílies, i ben sovint la única manera d'aprovisionar-se d'aigua era anant a cercar-la al pou. Jo encara he conegut dones que cada dia havien de fer uns quants viatges de més d'un quilòmetre, traginant l'aigua amb gerres somerals, de deu a quinze litres de cabuda.

Passam ara pel coll dels Trulls, a prop de Son Tries, i tot d'una començam a davallar cap a les cases de Son Vic Vell, que abans es deia "Lo trull vell" (bé, com que la paraula "trull" ha comparegut dues vegades, no sé si convendria aclarir que un trull és el molí on es capola l'oliva abans de posar-la als esportins i premsar-la, però supòs que tots ja ho sabieu). I parlant de trulls, al mateix Son Vic hi podeu veure una tafona grandíssima casi catedralícia... i tota polsosa i silent, abandonada i lúgubre, amb el trist sarcasme d'un trull que fa molts d'anys que ja no fa trui.

I altra vegada pens amb el vers de Maria del Mar "i ara on és, on és la gent..." La gent que collia oliva, que batia el blat, cantant, a l'era; que venia a Missa els diumenges, convocada per l'esquella de la torre, i que es quedaria bocabadada mirant al sòtil de la capella, on s'hi veuen uns niguls pintats al fresc, d'allò més baroc i tardoral, tan realistes que casi es senten tronar. La capella és gran, espaiosa, 8x4 metres i una bella i sòlida volta de canó i pens si seria així de grossa perquè hi poguessin venir els fidels des Capdellà quan tenien l'esglèsia espanyada (és a dir, casi sempre).

Aquesta possessió és una de les mes antigues del terme, i potser una de les que més m'agraden. No és tan èpica i espectacular com Santa Ponça, ni té la història i l'atmosfera romàntica de Bendinat, ni la melangia felliniana de Valldurgent, però combina bellament una façana austera, vigilant, un xic "Mutter Courage", que ha perdut molts de fills a la guerra amb l'enemic de l'altre costat de la mar, i encara avui dreça sa torre de defensa, adusta, esquepa i sorruda com una vella amazona, la seva aspriva duresa contrastant amb l'harmonia senyorial, tranquil·la i serena, bondadosa com una Dona Antònia de Bearn, de la seva germana més jove, la casa dels senyors, construïda quan minvà l'amenaça dels pirates i la vella guerrera es pogué recolzar a l'espatlla del casal barroc per reposar del seu constant ensurt i perpètua vigília.

Pere Morey Servera

ASI FUERON LOS RESULTADOS EN EL COLEGIO PUBLICO "CALVIA" (II Parte)

Expuestos los anteriores porcentajes referidos al curso pasado conviene establecer un más fructífero cuadro comparativo que relacione los resultados escolares obtenidos en los tres últimos cursos en el centro.:

ue los anteriores cursos, lo que en parte se explica por la contabilización de los resultados obtenidos en la convocatoria de Septiembre en el curso 84/85 y no así para los de los cursos anteriores cuyos resultados contabiliza únicamente la convocatoria de Junio). Con todo, la afirmación de ese equilibrio en los resultados, arriba destacados, se mantiene, lo que podría dar lugar a múltiples interpretaciones:

CICLO INICIAL

<u>Asignaturas</u>	<u>Curso 82/83</u>	<u>Curso 83/84</u>	<u>Curso 84/85</u>
Lengua Castellana	83	84,3	88,15
Matemáticas	85	88,0	84,3
Naturales	90	91,8	90,05
Media Porcentual:	86%	87,96%	87,5%

CICLO MEDIO

Lengua Castellana	76	73	37,46
Catalán	84	73	95,80
Matemáticas	68	71	84,50
Naturales	74	81	91,20
Sociales	73	76	88,50
Media Porcentual:	75%	74,8%	89,49%

CICLO SUPERIOR

Lengua Castellana	58,02	58,4	79,26
Catalán	66,04	70,3	80,9
Inglés	59,8	71,7	80,4
Matemáticas	40,12	57,4	72,28
Naturales	49,38	66,9	75,12
Sociales	60,49	50,7	77,56
Media Porcentual:	55,64%	62,56%	77,58%

En vistas de las anteriores tablas cabe entresacar las siguientes conclusiones aproximativas:

a).-En los dos primeros ciclos y para los tres cursos se dá una casi constante porcentual de los resultados alcanzados (excepción hecha en los casi 15 puntos de variación en los resultados del Ciclo Medio para el curso 84/85 con respecto a la cota, practicamente similar 74 y 75, 8% respectivamente,

una primera con carácter tranquilizador, para nosotros los maestros, sería ver que si no progresamos al menos no regresamos o desmejoramos, y una otra, no ya tan tranquilizadora, sería ver en la invariabilidad de los resultados, una ineficacia de los cambios experimentados en las metodologías o sistemas didácticos que, en buena lógica, todo maestro debería imprimir a sus clases cuando al final de un curso suspenden

ciertos alumnos, los que ligeramente llamamos con cierta autodisculpa "los malos" o "tontos".

b).- y relacionados con los porcentajes de los dos primeros Ciclos, considerar la cota del 86% y del 75% para los Ciclos Inicial y Medio respectivamente como techos mínimos, a partir de los cuales poder establecer, para años venideros, programas ambiciosos que tengan la cobertura del 90% de aprobados (dejando ese 10% de suspensos para llenarlo por los casos imposibles de debilitados intelectuales congénitas, o de alumnos que ante enfermedades pierden el curso y han de repetir etc.)

c).- respecto a los dígitos que versan sobre el Ciclo Superior hay que decir que, salvando el porcentaje medio del 10'58% del total de aprobados en el curso 84/85 que supuso la convocatoria de Septiembre, los 55'64; 62'56 y el 67% (77'58-10'58) de los tres últimos cursos respectivamente corroboran una línea ascendente que esperamos siga así en los próximos cursos escolares. Las razones de esta progresión en los resultados puede que, mayoritariamente, se explique en la continuidad y permanencia del equipo de profesores del Ciclo Superior. Dándose el hecho de que en los tres años estudiados cinco maestros (y hay siete grupos) han permanecido en el citado Ciclo dándose, por consiguiente, gran continuidad a sus programas. No obstante, el fracaso escolar en el Ciclo Superior sigue siendo preocupante lo que exige nuevos métodos, más imaginativos y comprometidos y que, de vez en cuando, nos hagamos un examen de "conciencia docente", o dicho con palabras más al uso profesional: los socorridos y poco practicados "feed-backs" procesuales que exigen el ejercicio de comparar el producto obtenido con el que se deseaba obtener para ver si se adecua o no y por consiguiente, en base a los resultados, reconducir el proceso instructivo y formativo, debe ser una práctica generalizada en todos los maestros, para que, por entonces y sólo entonces, el dicho imperante de "cada maestrillo con su librillo" sea caduco y poco representativo del colec-

tivo docente pues, habría sido transformado en "cada maestrillos con sus librillos". Lo que interpretariamos como que cada maestro cambia de programa, método o técnica de aprendizaje en la medida en que aquellos se vuelven inoperantes del fin buscado: la formación de los alumnos.

Calviá, 20 de Febrero
del 1986

Juan Jimenez

"PLOMES AMIGUES"

SOBRE UN CENTRE DE DOCUMENTACIO MUSICAL

No són poques les vegades que hem d'anar d'un lloc a l'altre- d'Herodes a Pilat, com és sol dir- cercant material per a una feina d'investigació concreta. Qualsevol centralització és, en aquests casos, ben arribada.

Existeixen, però, entitats que, encara que poc conegudes o insuficientment divulgades, ajuden a l'elaboració de tasques sobre la nostra història més o menys recent, concentrant dates i documents. Són, aquests, centres e documentació en els quals l'erudit i el profà poden trobar-hi material a l'hora de confeccionar un treball d'investigació o d'anàlisi. Llocs, com deia, no sempre coneguts per a tothom, però decidits i valuosos, capaçs d'omplir un buit quant a documentació es refereix.

Permeteu-me que amb aquest escrit intenti descriure-vos o en el millor dels casos acostar-vos el que és sens dubte el centre de documentació musical més important de l'illa. Us parl del "Centre de Recerca i Documentació històrico musical de Mallorca". arxiu d'informació musical, punt de partida de treballs d'història i de teoria de la Música nostra.

Com ha sorgit aquest Centre? Qui el porta? Com arribar-hi... Bé no facem tanta de via, anem per parts.

L'iniciador de la tasca del Centre fou Joan Parets i Serra, nom ben conegut dins els àmbits musicals illencs. Fa més de vint anys que ha anat arreplegant material: textos, programes de mà, notícies... fins i tot enregistraments discogràfics, relacionats sempre amb el Fet musical mallorquí. Poc a poc, Parets, ha anat augmentant el volum del seu arxiu.

Però, el recercador no ha escatimat esforços: ha buidat col·leccions, ha acudit a biblioteques, ha visitat els museus i les parròquies... ha cercat, en definitiva per tots els racons de Mallorca, prenent notes i el·laborant fitxes.

Avui, després de tots aquests anys, el que començà sent un arxiu particular fruit d'un esforç personal s'ha enriquit amb l'aportació d'altres documentalistes. La persona-Parets-s'ha constituït en entitat. La qual cosa li ha marcat un nou caràcter.

Per altra banda, el Centre de Recerca i Documentació Musical és també un organisme viu. Vull dir que no només arreplega material sinó que es mou. Així, com a tal, ha participat a congressos de documentalistes (el més recent el passat mes de Novembre, organitzat pel Ministeri de Cultura. Enllà, el Centre establí contactes amb organitzacions similars d'altres Comunitats Autònomes), ha confeccionat treballs biogràfics sobre la figura d'alguns músics mallorquins... i actualment està preparant diferents conferències per tal de divulgar la història de la nostra Música.

L'arxiu del Centre està obert a tothom. Qualsevol persona que necessiti documentació relacionada amb el Fet Musical pot acudir-hi (la Rectoria de Lloseta és, ara per ara, el seu lloc estable). De fet, no pocs estudiosos s'han servit del seu material. El Centre de Recerca apareix, ja, a diverses bibliografies de diferents treballs de Música.

Pere Estelrich i Massutí
(Col·laboració especial per
l'Associació de Premsa Forana
de Mallorca)

SA SOCIETAT EMPAPERADA

Aquesta vegada ja ha estat massa.

El P.D.P. no s'ha conformat en fer propaganda del seu Congrés, sinó que ha aferrat tots els posters a un mateix lloc: a totes les parets de Sa Societat, bar i teatre inclosos, sense respectar portes ni pissarres ni res.

Perquè no s'afiquen tota aquesta brutor (perquè posada així no és més que brutor) allà on millor els vagi?

Fa vergonya arribar a Calvià i trobar SEMPRE l'històric local de Sa Societat totalment ple i brut de papers.

Des de Veïnats exigim a l'Ajuntament que solucioni aquest conflicte prohibint que s'hi posi publicitat (és un local del poble) i que l'embrutin.

Ara que es preocupen tant d'oferir una bona imatge als turistes, permetre coses com aquesta no diu molt en favor seu.

VOLEM UN CALVIA NET, sobre tot de fems forans.

Per acabar, pregam als senyors del P.D.P. que vinguin a retirar tota la paperada que han deixat, i demanam a futurs "aferra-papers" que les posin damunt l'asfalt si no troben un lloc millor.

II CONGRÉS IN
TERNACIONAL DE LA
LLENGUA
CATALANA
MCMVI 86

L'ENCONTRE D'ESTUDIANTS A PEGUERA

El dia 22 de març es reuniren al Casal de Cultura de Peguera, més de 600 estudiants de les Illes amb motiu de la trobada que realitzaren vinculada al IIon congrés Internacional de la Llengua Catalana.

Les autoritats presents (Batle, Director Provincial del MEC, etc.) realitzaren varis parlaments amb una idea comú: El català, la nostra llengua.

Andreu Crespí va arribar a recordar el conegut poema de Salvador Espriu que acaba dient: "... però hem viscut per salvar-vos els mots, per retornar-vos el nom de cada cosa".

Hi havia de participar també Josep Maria Llompart, però li va esser impossible assistir-hi, per la qual cosa Damià Ferrà Ponç llegí un comunicat de l'insigne escriptor que començava i acabava amb unes frases pronunciades per Antoni Mª Alcover a la cloenda del Ier. Congrés:

"Obrers de la Pàtria, fills de la llengua catalana, endavant! Coratge i bona feina!"

Els parlam
crítics (també e
els dels repres
que entre altres

"Una cultura (la catalana) que és molt més universal i oberta al món que el que nosaltres mateixos sabem i que el que els nostres adversaris voldrien".

ELS ES
PEL FUTUR L

COMISSIONS D'

II congrés internaci

s durs i més
realistes) foren
dels estudiants
ligueren:

"Obrirem les portes a un esdeveni-
dor més nostre, serem els creadors
d'un futur en el que veurem acomplert
l'objectiu d'aquest congrés i el que
és el nostre gran desig: viure en català
oberts al món".

NTS
LENGUA!

T'HI ESPERAM

llengua catalana

Després va tenir lloc una molt
fluixa acutació de Joan Bibiloni seguit
del dinar.

La veritat és que després de la
masiva assistència d'estudiants a aquest
encontre i el seu ferme desig de donar
a la llengua catalana la categoria
que es mereix, el futur del nostre
idioma sembla més segur i més fort
que mai, malgrat, com va dir un dels
estudiants, "aquells que deixen morir
la nostra cultura sense moure un dit".

Esperem ara que el nostre Ajunta-
ment i mes concretament la seva Comissió
de Cultura prenguin bona nota de la
significació d'aquest encontre i no
continuin com fins ara, és a dir, sense
fer absolutament res, a no ser patrocini-
nar aquesta trobada, única cosa feta
pel català durant tres anys.

Ja és ben hora de que despertin
i vegin que es pot viure en català
oberts al món.

EL CAP DE TAULA

Com a la majoria de les cases que es menja calent i amb els peus sota la taula, això significa amb el cul a la cadira, a les nostres també qualche vegada hem tengut l'oportunitat de que qualcú tengués l'honor de seure's al cap de la taula. Sol ésser la persona de més edat, el cap de família, l'amo de la casa, o el quissó, fins i tot, si està ben educat.

A ca un amic meu, aquest costum, és norma cada dia de la setmana. I no tans sols no es discuteix qui estarà al cap de taula, sino que tans sols ell pot dur, i du el capell colat durant el dinar o el sopar.

Ja dic que d'un temps a ara això només queda pels dies de dinars multitudinaris, Nadal Pasqua. Però el problema el veig jo en que, fins i tot, en aquests casos, com es resol la qüestió quan la taula és rodona, cosa molt usual a les llars de les millors famílies, i molt útil a l'hora d'evitar els cops pels cantons dels més petits. És pot fixar el criteri, del Nord i el Sud és a dir agafam la brúixola i a on queda el Nord allà hi va el cap i ja no vos dic qui va al Sud. O un altre criteri en base a la distribució de les estàncies de la casa, la bauda que en línia recta quedi més a prop del wàter, allà on no hi va el cap, que es seurà per presidir allà on l'utilitzade línia sigui més aprop de "la casa" (estança caiguda en desús, que era on es rebia la visita del metge o del capellà, i vos dirà quina importància té) i si "la casa" no existeix, la millor cambra, perquè al menjador el situam al lloc exacta del conflicte, geogràficament xerrant.

Però, i només per treure algunes de les infinites possibilitats, es doni el cas que els convidats són més que el cocient de la distància en metres que té la taula, presa per la seva

vorera exterior i amb els seus quatre costats, i el nombre dels mateixos, i aquest no supera la xifra de 0'6 (o sigui un convidat té com a màxim 60 centímetres per demostrar les seves habilitat menjatòries), en aquest supost s'aplica el criteri que al cap de taula no li toqui ningun nin per devora, ni hagi d'abastar, ni sal, ni oli, a ningú i en prioritat que no tenguí cap barra al mig de les cames.

En tots casos i també agafat del xerraire popular, es diu que el cap de taula, o el que presideix la taula serà el primer que el treuran amb els peus pel davant. :És per evitar discussions en cas de que els candidats siguin varis.

Pere de sa cullera.

Cultura popular
Govern Balear

PORTOL: OLLES...I PEBRES

El meu poble ha estat anomenat des de sempre per la ceràmica, especialment per les olles. Tothom sap que a Pòrtol fan olles, greixoneres i cossiols.

Però ja són menys els qui saben que al poble de les olles hi havia fins no fa molts d'anys un bon grapat de famílies que se dedicaven a l'elaboració de pebre, pebre bord i coent per a fer sobrassada i bones llengonisses quan arribava el temps de matances.

Enrera quedava la collita de les messes i el rodolar rítmic dels carretons damunt les eres. A finals de juliol començava el pagès a batre ametles i ja amb la Mare de Déu d'Agost arribaven a Pòrtol els camions carregats de pebres

vermells, menuts els dolços, que servien per a fer el pebre bord, i llargs i prims els coents. Era el vespre tard o el damatí ben prest, abans de sortir el sol, quan se presentaven carregats els camions del Pla de Sant Jordi i Casablanca i, fins i tot, de Muro. Era aquest l'inici d'un procés d'elaboració del pebre rudimentari i primitiu, quasi arcaic i eminentment artesà: només amb els pebres i les mans.

Les saquetes de pebres que havien duit els camions se repartien en carros per les cases i s'abocaven dins la carretera o dins la mateixa casa. Les madones enfilaven l'agulla saquera amb fil d'empalomar i passaven gairabé tot lo dia enfila que enfila per tal d'acabar la muntanya de pebres que tenien al seu costat. A aquesta feina d'enfilat també hi participaven nins i nines, majors i vells, i a l'horabaixa torna a enganxar els muls i hala, venga! a penjar el enfillols per les façanes de les cases, cada una tenia una llargària d'uns quatre metres en doble i pesava devers deu quilos... I el poble se vestia d'empeguèdes quan un turista perdut les treia fotografies.

Els pebres prenien el sol penjats a les façanes de les cases o estesos damunt reixetes al manco una setmana. Així començaven a perdre aigua. Però no era suficient, i més que a partir del setembre començava a caure qualque brusca i l'aigua els era mortal perquè els podria. Per això i per aconseguir que els pebres es rostissin calia enfornar-los. La imatge de l'home, en alt els braços estirats, ajupit el cap i quasi completament cubert d'enfillols de pebrres, semblava un Crist clavat que caminàs, tot tacat d'un vermell com de sang i de brutor. Era l'operació de despenjar els enfillols, prèvia a la d'enfornar.

Els forns eren alts i tenien cabuda per a dos sostres a més de la planta baixa. Els dos sostres superiors estaven poblats de perllongues plenes de tatxes suficientment separades per permetre el pas de la calor fins a dalt de tot. En aquests sostres hi penjaven els enfillols, i per aquest treball feia falta un home a dalt de tot, un altre enmig

i un que portàs els enfillols, a més el qui servia des del carro a la porta del forn. La part baixa del forn s'omplia també d'enfillols o de reixetes que se col·locaven en uns suports amb rails de fusta. La calor pujava per unes tuberies que darrerament eren d'uralita però que antigament foren de ferro.

Al cap de vuit dies arribàvem a la part més dura del procés. Es treien les reixetes i es despenjaven els enfillols per picar-los, estesos en terra amb unes maces llargues que se podien emprar estant drets. La picada durava tot lo dia i els pebres quedaven capolats a cop de maça. Especialment interessant era picar el pebre coent. Calia posar-se un mocador davant el nas com una mascareta i picar-lo dins senalles per tal d'evitar que s'espargís amb el vent i pegàs dins els ulls.

Tot el pebre picat se porgava amb garbells pera a decantar tots els capolls de la llavor i la molsa. Després se porgava encara una altra vegada per a llevar la polsina del pebre amb un sedàs.

A la fi, una vegada picada i porgada tota la fornada, les llavors i la molsa capolades passaven al molí per a convertir-se en pebre bord i coent tal com el coneixem quan el posam a les sobrassades. El pebre sortia per la canaleta convertit en un producte bastant pesat i finíssim de color vermell. Però encara faltava la darrera fase en aquest procés llarguíssim. El pebre ja molt s'havia de cendre amb uns sedaços molts fins per tal d'eliminar qualsevol busca que no fos pebre.

Arribam així al final d'aquest procés artesà de producció del pebre. Ja estava a punt de comercialitzar i era servit als particulars i als industrials dels productes del porc. La temporada durava des de mitjan agost fins al novembre, ja en plena tardor, allà devers l'estiu de Sant Martí, quan a Mallorca es comença a fer mantançes.

Si un dia veniu a Pòrtol encara hi trobareu moltes olles, però només queda una família que faci pebre tal com ho hem descrit. Ja només en queda

un dels molts que foren, desplaçats per les noves tècniques i les maquinàries Pujant a Pòrtol, entrant per la part de Santa Maria, a mitjan costa, hi ha ca l'amo en Rafel Pinso. El seu fill Tomeu, ajudat pels al.lots i sa dona, mantén la tradició familiar de fer pebre bord i coent només pebre sense cap tipus d'additius ni colorants, cosa que els honra. I si veniu quan sigui la temporada encara podreu gaudir de l'espectacle, ja únic i quasi insòlit, dels pebres penjats a les cases. Per molts d'anys.

Pere Joan Amengual i Bestard (Pòrtula--Marratxí)(Extractat de l'article inèdit: El poble de les Olles, la Ciutat de la Pua i el Pebre.)

Julian
FOTO
ESTUDIO
Cl. Sor Rosenda - Calvià

BODAS
BAUTIZOS
COMUNIONES
*

REPORTAJES

Cl. Mayor. 27 Tel: 670464

Bar Restaurante

CA'N PEDRO

**COCINA MALLORQUESA
Y TAPAS VARIAS**

ESPECIALIDADES

- Arroz Blau
- Frito Mallorquès
- Supra Mallorquina
- Lomo con Gel
- Verdura con Gel
- Cuscús
- Pastís

Cl. Mayor, 22 - Tel. 67 04 64 - Calvià - (Mallorca)

PUB HOLLING'S
MUSIC-BAR "EL CASINO"
Ca'n Vich, 3 - CALVIÀ

CAN PÒRTOL
C/ MAJOR 3 - CALVIÀ

MAJOR. 48
TELF. 67 01 61

Drogueria y Ferrería

Uyir

Pescados Fritos de Poesia

C/ CA NA CUCO 4. CALVIÀ . Telf: 67-02-06

Mayer, 80 CALVIA

Bauri

★ ELECTRODOMESTICOS
★ OBJETOS DE REGALO
★ JUGUETES

C/ Mayer, 34 CALVIA

papelaria

Kiosko

C/ Mayer Calvià

CARPINTERIA
CALVIA

Hnos. INSERTE

C/ TRANSFORMADOR, 54 - TEL. CALVIA - MALLORCA

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16
Tel. 67 01 90
Calvià - Mallorca

cerrajería
A. SOTOMAYOR

es ferrer
des poble.

C. SON EL IP2 - CALVIA - MALLORCA

SI NECESITA UN
BUEN SERVICIO
DE GRUA
LLAME A:

**RADIO GRUA
CALVIA**

68 09 70

SERVICIO PERMANENTE
CALVIA (Mallorca)
Tel. 67 04 63 - 00 00 20

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

"la Laina"
a Calvià

JOAN SALVA

construccions

calvià

CORRECCIÓ DE BARBARISMES
referents a: **JOCS**
I
ESPORTS

Barbarisme   Forma correcta

AJEDRES	escacs
AMATEUR	aficionat
BALONCESTO	bàsquet
BALONMANO	handbol
BOXEO	boxa
BRISCA	escambrí
CAMPEON	campió
DARDO	dard
DEPORT	esport
GIMNASIA	gimnàstica
JINETE	cavaller
VETERANO	veterà

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

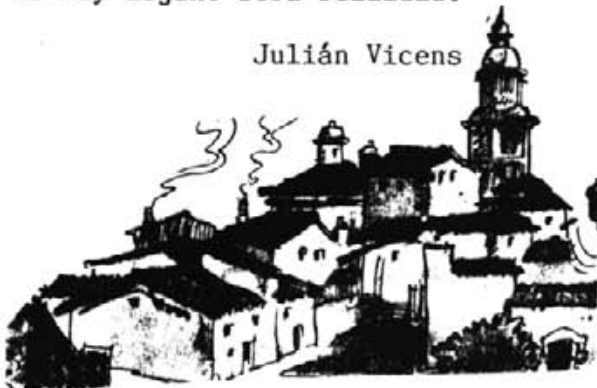
COSAS DE CAPDELLA

El nuevo ambulatorio, tan deseado y esperado por los vecinos de este pueblo pronto será realidad. Realidad tangible, emotiva, de capital importancia para las personas mayores que teniendo alguna necesidad de acudir a la consulta de nuestro respetado y querido D. Fernando tenían que dejar de hacerlo por no poder subir ni bajar los veintinueve escalones que tenían que remontar para llegar al salón donde se efectuaba. Ahora, al no haber peldaños en el que vamos a asistir todo será distinto. Cualquier persona que tenga que acudir a la visita: podrá hacerlo normalmente, cómodamente, aunque renquee un poco o tengamos que apoyarnos en un bastón. Este humanitario hecho, no solo beneficia a los enfermos, sino también en muchos aspectos a toda la comunidad en general. El pensar que tenemos una casa propia donde el médico puede residir y nosotros acudir para que cure nuestros males o al menos que nos recete un lenitivo para calmarlos es cosa que nos satisface, nos conforta y nos hace sentir protegidos. Además, la casa al estar ubicada en un lugar muy céntrico y ser hermosa, embellece el pueblo, lo realza, y lo convierte en avanzado y próspero.

Esto hay que celebrarlo! Que festejarlo! Pero antes tenemos de todo corazón que dar las gracias a las autoridades tanto pretéritas como actuales por haber hecho esto posible.

Capdellà tiene otras necesidades que resolver. Llevar el agua potable a los sectores donde no hay, creo que es lo más urgente. Confiemos que un día no muy lejano será realidad.

Julián Vicens

COLABORACION
(Continuación)

Frente a mí y a no más de quinientos metros de distancia, se alzaba una gran montaña. Desde donde yo estaba tirado y en la misma dirección, nacía un camino pedregoso. Si alargaba mi vista podía ver también que a unos cien metros, antes de llegar a las puertas de una casa de piedras situada en los pies mismos de la montaña y en los costados del camino se extendía una extraña foresta que daba la impresión de ser seres humanos petrificados. Era una extraña mezcla de cabezas y brazos que colgaban de troncos dotados de infinitas formas.

Ví que las puertas de la casa se abrieron de par en par y desde su interior comenzaron a salir muchos hombrucitos portando algo que cargaban con muchas dificultades, al poco tiempo estuvieron frente a mí, instalaron cuatro espejos del tamaño de una persona normal y retrocedieron para dejarle sitio al rey.

En uno de los espejos, ví entonces, como comenzaba a formarse una figura. Poco a poco la dilatada imagen adquirió forma, era una mujer - es mi madre - pensé. Era mi hermana que en la sala de baño se maquillaba con plena libertad. Miré concentradamente las imágenes que emanaban del espejo y ví con estupor que uno de los pequeños monstruos había salido de su guarida y se hallaba sentado en la caja de plástico donde mi madre dejaba la ropa sucia. El hombre observaba a mi hermana con una morbosidad más allá de los límites, sentado en la caja balanceaba sus piernas como un bebé a quien su madre dejó encargado de no moverse, en la espera, - pensé - ahora cuando termine la atacará. En ese momento de espera y angustia la imagen fue perdiendo su nitidez hasta que se desvaneció por completo. Un rumor me llegó hasta

los oídos, eran los hombrechitos que comentaban el desenlace de aquel extraño y macabro suceso. El suspenso de lo que estaba ocurriendo me angustiaba, no sabía con qué armas debía combatir a aquellos seres que de un día al otro habían cambiado para siempre los hilos que me ataban al destino. Ahora la incertidumbre era, la que dominaba la escena y el misterio, el que me sometía a la quietud y al silencio.

El rey levantó una mano y el silencio tenebroso se hizo presente nuevamente. La oscuridad absoluta mostró su rostro y se abalanzó sobre sus caballos a dominar el espacio abierto que mis ojos por momentos creían conocer. La humedad y el frío sacaron sus armas y atacaron mi cuerpo hasta dejarlo a tres pasos del abismo de la muerte. La presencia y la calma espectacular de aquellos seres comenzaba a producir en mí una especie de ansiedad. La fatiga me arrebató los movimientos y el hambre me impacientó. Entonces el rey dijo algo que no logré entender. De lugares distintos, salieron hombres portando objetos y los iban dejando junto a mis pies. Eran objetos que habían pertenecido a mi familia. Pude reconocer entre ellos un antiguo bastón que mi abuelo había dejado a mi padre como herencia. Juguetes que de la noche a la mañana habían desaparecido de mi casa, ahora los tenía frente a mí, haciéndome recordar estampas de mi infancia que yo había olvidado completamente. El segundo espejo se iluminó y acaparó mi atención de inmediato. La imagen, siguiendo un ritmo caso monótono iba conformándose lentamente y creando en aquel lugar tan apartado del mundo, una especie de misterio e inseguridad insoportable. La imagen era de una nitidez absoluta. Era mi padre que en su cuarto ataba la corbata a su cuello. El guardarropas que poseían mis padres tenía un espejo que reflejaba el cuerpo entero. Mi padre que de costumbre utilizaba gafas, no las llevaba puestas en ese momento, por lo cual no tuvo tiempo de ver cuando el pequeño monstruo saltó sobre él y clavó el puñal en su pecho.....

PEDRO GODOY

I IV capítol de GRANDESA I ELOGI DE... (Assaig metafisiològic)

2.4. Aspectes teològics.

Anem ara a estudiar els valors escatològics (3) d'aquest acte que, per un d'aquells retorçaments moebians de l'idioma, ve a ésser definit per casi la mateixa paraula: scatològic (4).

Efectivament: El destí final de l'home és el de convertir-se en una massa pudenta (per les nostres narius, perquè els cuquets necròfags en fan una vegada).

Però el fet que més valor té a efectes de meditació sobre els novíssims és la consideració que aquesta mateixa pasta mefítica que expulsam entre la trompeteria del Jorn del Judici de bufes i petarros, fa poques hores que eren un aromàtic llom amb esclatassangs, un plat curull de sopes de matances, una polícroma escudella fresca amb moltes mongetes (en aquest cas la trompeteria sol sortir més reeixida, gairebé Wagneriana) o una fastuosa ensaïmada amb tallades, la màxima aportació de Mallorca a la Cultura Occidental, després de (o per damunt de, segons les escoles) L'Ars Magna de Ramon Llull.

2.5. Aspectes ecològics.

I aquí tenim una nova incitació a la meditació creativa: Com pot una cosa pudenta i menyspreuable constituir l'objectiu de la vida de tants d'animalons? Els que heu tengut el privilegi de retornar directament a la Natura allò que temps enrera va ser seu, deixant la vostra femta en ple camp, haureu pogut sentir-vos Rodríguez de la Fuente examinant la munió de bestioles que s'acosten, atretes per la vostra pestífera deposició: mosques vironeres, que han vingut tan de pressa que no tan sols

han tengut temps de treure's el pijama; els ràpids violoncels de les mosques verdes, esmeragdes del regne dels insectes; i fins i tot vespes, l'únic animal que posa els ous morats i molts més grossos que ell(i si no ho creis, esperau que una vos na piqui un); fins i tot els Maradonas i Pelés a escala 1:100, els escarabats merders, jugant-se la pilota amb un aferrissament que mai veurem a cap final de Copa... ni d'Orinal.

"Si les coses segueixen així acabarem menjant merda" -digué l'optimista. "Mentre n'hi hagi per tots!" -afegí el pessimista. Heus aquí una solució al problema de la fam al món. Reciclar la merda i fer-ne unes galletes o això, afegint-hi els elements minerals que calguin per a fer-la més nutritiva. Eliminar-ne la pudor serà tasca fàcil per als químics de les multinacionals, capaços de fer caramells de fraula que no tenen ni un àtom de fraula ni de sucre.

Es podrien fer experiments amb els turistes; com que n'hi ha tants, si un parell de dotzenes s'esguerraven en l'experiment ningú se n'adonaria. I per un'altra banda, avesats a menjar el que s'empassolen, potser ni se n'adonarien; d'això ja hi ha precedents: uns dels francesos de Cabrera resolgué d'aquesta manera el problema d'omplir-se el gavatx (5).

3. Proposta de conclusió.

En tornar fer un cagarrot, pensau en la transcendència del vostre acte, que fins ara havia passat per malla a la majoria dels filòsofs, teòlegs i artistes, amb una sola i honrosa excepció, que tanmateix no tengué la valentia d'expressar per complet i amb tota claredat el seu homenatge a l'acte sublim de cagar: Rodin. Efectivament, sols la por a l'escàndol i la censura aturà de donar la forma adequada al bloc sobre el qual reposa el seu "Pensador": hauria de ser una moixina.

Pere Morey Servera.

«El pensador», de Rodin.

Com en tantes coses, també els xinesos ens han passat davant a l'hora de convertir les necessitats en plaers: aquest excusat encalenteix el seient, xucla els gasos durant la funció, en haver acabat envia un raig d'aigua teba a la pentefena "et environs", llavors l'aixuga amb un corrent d'aire calent i si hom vol, també nebulitza un desodorant. Em deman si es deu poder substituir el desodorant per qualche perfum de vainilla, menta, xocolata... Això agradaria molt als entusiastes del 77'28 (que, com tothom sap, és un 69 més l'IVA).

BIBLIOGRAFIA

(1) CASTELLÓ I GUASCH, Joan: "Rondaies d'Eivissa". Palma de Mallorca. Impremta Alfa, 1.971. En Jordi i Na Rita, pgs. 33 a 36.

(2) ALCOVER, ANTONI MARIA i MOLL, FRANCESC DE BORJA: "Diccionari Català-Valencià-Balear". Palma de Mallorca, Editorial Moll, 1980. Tom VII, pag. 372.

(3) Escatologia= Ciència del destí darrer de l'Home. DIVERSOS AUTORS: "Diccionario Enciclopédico Salvat en 4 volúmenes". Barcelona, Salvat Editores, 1967.

(4) Scatologia = Ciència dels excrements. Ibid.

(5) PELLISSIER, PIERRE, i PHELIPEAU, JEROME: "Les grognards de Cabrera". Paris, Hachette, 1979. Pag. 205.

¿Conseguirá la permanencia? ¿descenderá a la categoría inferior? ¿Se salvará?

Estas y otras numerosas y parecidas preguntas se hacen los aficionados calvianenses respecto al C.D. Costa de Calviá, preguntas que hasta el momento no tienen contestación, pues si bien el equipo está en una situación crítica, no se puede decir que no pueda eludir esa mala clasificación que actualmente ostenta.

Cuando se lean estas líneas seguramente ya se podrá opinar con más conocimiento de causa, pero mientras tanto tenemos que basarnos en suposiciones y fijarnos un poco en la trayectoria del equipo que últimamente no es muy desalentadora.

En marzo disputó cinco partidos, de los que ganó dos, empató dos y perdió uno. Marcó diez goles y encajó siete. A mi entender, no es mal balance si tenemos en cuenta que el partido perdido fué ante el Ibiza en aquella isla, y que el último disputado en Mofarés ante el Sta. Eulalia y que acabó en empate, debía ser una victoria, pues el árbitro anuló un gol que todo el mundo, menos él y su ayudante, vió que era completamente legal. Por eso, y porque la esperanza es lo último que hay que perder, esperemos que el equipo conserve la categoría, y si así no fuera, tampoco hay que tomárselo muy a pecho, pues quizás sea más productivo ser cabeza de ratón que cola de león, como muy bien dice el refrán.

S. Barceló

CRONIQUE DEL SANTA PONSÀ

ALCUDIA-1 SANTA PONSÀ-0

Jugaban este partido los dos primeros clasificados del campeonato con muy similares trayectorias los dos

equipos con los mismos puntos y positivos y levantó una gran expectación el partido pues hasta fue radiado y un partido de 1ª regional es inusual que las emisoras de radio no se preocupen mucho de esto.

Sabíamos que el partido iba a ser muy duro pues ya aquí en el Polideportivo de Sta. Ponça el Alcudia, un equipo muy veterano y muy marrullero se las sabe todas dentro del terreno de juego no sin dejar de reconocer que posee un buen conjunto, basándose principalmente en una buena defensa, pero el Sta. Ponça, tanto en el Polideportivo, como en Alcudia creo que por juego es superior y esta superioridad se demostró durante bastantes minutos en Alcudia con tres ocasiones de gol en la primera parte el Sta. Ponça dio un recital de fútbol y nadie de los que presenciaban el partido se hubiese alarmado de haber llegado al término de esta primera parte con un 0-3 a favor claro del Sta. Ponça, por fútbol y ocasiones. La segunda parte fue más equilibrada muy dura con juego de mucha fuerza y bastante dureza. El resultado seguía sin menearse de como se inició con el 0-0. El Sta Ponça controlaba el partido y yo creía que iba a quedar así, hasta que expulsaron a Alvaro y faltando seis minutos nos colaron el gol. Un partido que podíamos haber ganado se perdió con la actitud descarada del árbitro, pero ya he repetido muchas veces que arbitrar en estos campos es obra de titanes y más con el poco civismo que hay en los campos de fútbol balear.

SANTA PONSÀ 2 - ATC.RAFAL 0

Bueno en Santa Ponça ya estamos acostumbrados a esta clase de partidos. Un equipo este del Rafal muy bien en defensa en la primera parte fue bastante igualada con mayor dominio del Sta. Ponça pero el Atco. Rafal se estiraba de vez en cuando, cosa que dio motivo para que el partido fuera algo movido y con fases de buen juego, quizás por jugar a favor de aire el Atco. Rafal subía con más frecuencia hacia adelante.

Ya en la segunda parte fue un dominio absoluto de Sta. Ponça, se veía venir que no podría tardar mucho en llegar los goles como así fue. 2-0 que pudieron ser algunos más y eso que el Sta. Ponça jugó con un equipo de circunstancias al tener bastantes lesionados y dos expulsados, pero cuando un equipo lo compone un grupo de amigos las ausencias no se notan pues en el campo se sacrifican para suplir la falta de los compañeros que los suplen, creo que es algo importante dentro del equipo el compañerismo y la amistad reina en este club. Así se pueden llegar a grandes empresas deportivas.

F. Jiménez.

2º trofeu a
la regularitat

C. D. CALVIA

1 Kubalita	26	46
2 Seguí	29	44
3 Varela	30	43
4 P. Antonio	28	38
5 Moreno	27	34
6 Fernando	24	31
M. Angel	24	28
8 Thomás	23	27
9 Sierra	24	27
10 Serrano	20	22

C.D. CADE

1 Mingnorance	27	54
2 Oliver	25	49
3 Rivera	23	42
4 Mas	24	40
5 Martínez	23	37
6 Cámara	21	35
7 López	25	33
8 Campos	22	32
9 Enseñat	14	30
10 Fernández	21	25

Tercera División

MALLORCA ATCO.	31	17	13	1	66	19	47	*17
Atco. Baleares	31	21	4	6	66	20	46	*14
Badín	31	15	10	6	48	23	40	*8
Sporting	31	16	8	7	49	28	40	*8
Hospitalet	31	16	7	8	40	38	39	*7
Constancia	31	15	7	9	48	34	37	*5
Sta. Eulalia	31	14	7	10	39	31	35	*5
Portmany	31	13	5	13	35	38	31	-1
Ibiza	31	9	12	10	36	37	30	
Santanyí	31	12	6	13	42	54	30	-2
Murese	31	10	9	12	44	49	29	-1
Montuiri	31	12	5	14	41	49	29	-1
Ferrières	31	12	5	14	29	39	29	-3
Sóller	31	6	13	12	25	34	27	-3
Felanitx	31	9	9	13	26	46	27	-5
Alaró	31	7	8	16	37	53	24	-8
C. Calviá	31	7	8	16	38	56	22	-8
At. Ciudadela	31	6	9	16	29	43	21	-9
Alaior	31	8	5	18	28	44	21	-9
Margaritense	31	5	6	20	16	50	16	-14

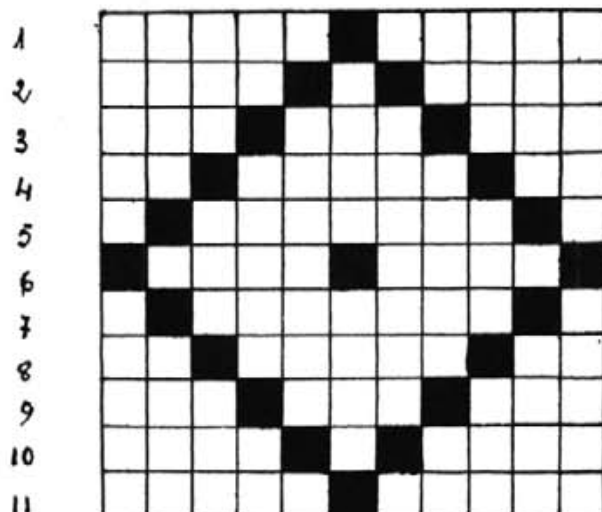
Regional Preferente

LLOSETENSE	29	16	11	2	50	22	43	*13
Son Sardina	29	13	4	2	50	24	40	*10
Porto Cristo	29	15	6	8	60	41	36	*6
Escolar	29	15	4	10	57	31	34	*6
Artá	29	12	10	7	56	37	34	*4
Espores	29	14	6	9	51	39	34	*6
R.L. Victoria	29	11	8	10	45	38	30	*2
Campos	29	12	6	11	42	36	30	*2
Andratx	29	11	8	10	48	43	30	
Pollença	29	13	3	13	44	46	29	-1
Cade Puguera	29	10	8	11	42	49	28	
La Unión	29	9	6	14	35	45	24	-2
Cardassar	29	8	8	13	32	43	24	-6
Arenal	29	8	8	13	34	51	24	-6
Cultural	29	9	6	14	28	45	24	-4
Ses Salines	29	8	8	13	43	64	24	-6
Xàvar	29	5	9	15	21	41	19	-11
Independiente	29	4	8	17	31	66	15	-13

Primera Regional

ALCUDIA	26	20	3	3	62	20	43	*15
Sta. Ponça	27	20	3	4	67	20	43	*15
Petra	27	17	3	7	61	33	37	*9
Ferriolense	27	14	8	5	64	36	36	*10
España	26	14	5	7	51	31	33	*7
Soledad	27	13	7	7	55	38	33	*5
Binissalem	25	13	4	8	47	29	30	*6
Marratxí	26	9	6	11	36	41	24	
V. de Lluch	27	9	7	11	52	56	23	-1
Alquería	27	8	7	12	39	51	23	-5
Sant Jordi	27	9	4	14	35	51	22	-4
J. Bunyola	27	8	5	14	50	72	21	-7
At. Rafal	27	8	3	16	43	62	21	-7
Génova	27	3	10	12	44	59	20	-8
J. Sallista	27	7	5	14	28	46	19	-9
Juve	27	6	7	14	37	56	19	-9
Son Roca	27	7	4	16	27	60	18	-8
Ca'n Picafort	27	6	3	18	31	68	15	-11

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

HORIZONTALS

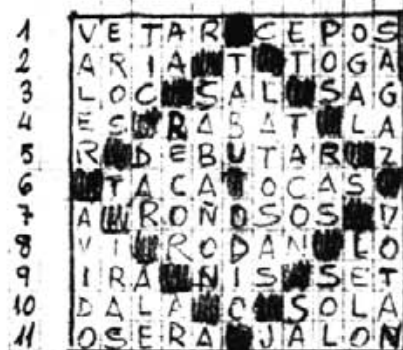
1.- Isla del mar de las Antillas. 2.- Nombre antiguo de Huelva. 3.- Figura geométrica. Vocal. Atreverse. 4.- Quiere. Una. Letra Griega. 5.- Repetido, chacha. Mece en la cuna. 6.- Vocal. Arrasar. Preposición. 7.- Al revés, engaño. Brota, sale. 8.- Vocal. Fabrica, confecciona. Cincuenta. 9.- Repetido, voz familiar. Reverencia, idolatra. Nombre de letra. 10.- Impuesto de Hacienda. Composición lírica. Personaje bíblico. 11.- Se carcajeaba. Vocal. Recopila. Molusco de concha blanca nacarada por dentro. Frágil, débil.

VERTICALES

1.- Obedece. Comarca de la antigua Grecia. 2.- Capital de un país europeo. Vocal. Pájaros. 3.- Ate. Estime, quiera. Al revés, familiar. 4.- En mallorquin, bueno. La cobijo. Voz militar. 5.- Vocal. Terreno cercado y señalizado. Vocal. 6.- Al revés, duelo por la muerte de alguien. Casamiento. 7.- Vocal. Exita el amor con alguien. Consonante. 8.- Negación. Sobrar. Posesivo. 9.- Emplee. Nombre de mujer. Al revés, tela muy fina. 10.- Vestido casero. Preposición. Degusté la comida. 11.- Trola, mentira. Mortífero.

Soluciones al Encigrama anterior

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

DARRERES NOTÍCIES

- Sembla ser que l'Insalud treurà a concurs una plaça de metge per Calvià-poble. El que és segur és que anirà molt poc a poc, segons asseguruen les fonts del mateix organisme.

- De l'Associació de Veïns diuen que el Metge té una guardia de 9 a 17 h. al poble. Si se l'ha d'avisar, cal acudir a ca Na Catalina Terrassa.

- Els antics socis i accionistes de Sa Societat es queixen fortament e que l'Ajuntament utilitza aquest local i els ho torna brut.

ALTRES TEMES

Fixau-vos bé com ho escrivim.

L'Associació de Veïns ens ha fet arribar el darrer llibre editat per l'Ajuntament.

Es tracta de les "Ordenanzas fiscales", destinat a donar a conèixer als ciutadans del Terme les seves obligacions tributàries.

EL CLUB DE MAJORS

A part de les seves reunions periòdiques, obrin tres pics per setmana, han fet moltíssimes excursions: a Sant Joan, recentment a la Romeria des Cocó

de Binissalem, i pel mes de Maig tenen prevista una anada al Delfinàrium i per més envatn, durant Juny, una excursió a Cabrera.

Els calvianers estam d'enhorabona per tenir un Club que funciona tan bé i és tan actiu.

ELS DONANTS DE SANG

Pels dies 26 i 27 d'aquest mes, els donants de sang tenen previst realitzar una trobada a Peguera.

Amb aquest fi, han organitzat un concurs de dibuix al.lusiu al tema entre els nins del Terme de Calvià i d'Andratx.

Durant la Trobada actuaran, entre altres, el Ballet de Na Maria Rosa i la Banda de Música.

NO, NO VOS TIREU A LA MAR AMB UNA PEDRA DE MOLI AL COLL!!

Encara teniu la possibilitat de rebre els exemplars endarrerits als que comença la monumental GUIA DE CALVIA, deguda (perquè encara no li hem pagat ni un clau) a l'inclit (i gens ni mica cregut) xxxPerexxxMoreyxxx

Per comanar-los, basta que ens faceu arribar aquest butlletí:

REVISTA VEÏNATS
C/ CAN MARCAL
CALVIA

EXEMPLARS QUE ME MANQUEN:
---/---/---/---/---/---/---/---/---/

Els me podeu enviar contra reembosament a deu duros cada exemplar. El iranqueig el pagau voltros, au! (prou contents estau de poder-vos llevar de damunt aquest mort!)

La meva adreça és:

L'amo'n /Madò -----
Carrer/Plaça-----
VILA:-----

BUTLLETI DE SUBSCRIPCIO A :

VEINATS

Revista VEINATS
Ca'n Marçal 18
Calvià . Tl:670494 / 670497.

Data: ___/___/19__

Senyors:

He decidit que no em vull perdre ni un sol exemplar més de la vostra descomunal revista, de manera que a partir del proper número me la podreu enviar a l'amo'n/ madò: _____
carrer/plaça: _____
Vila: _____

Ja he avisat al banc/Caixa d'estalvis: _____
que carreguin al meu compte/llibreta nº: _____
els rebuts que emetreu per la subscripció al vostre periòdic (tot i reconeguent que en realitat val moltíssim més.
Una abraçada.

.....
CARTA /ORDRE AL BANC /CAIXA D'ESTALVIS: _____

Sucursal: _____
Carrer/Plaça: _____
Ciutat: _____

Data: ___/___/19__

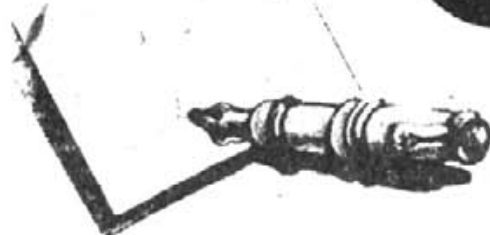
Senyors:

Us prec que a partir de la data d'avui carregueu al meu compte/llibreta d'Estalvis nº: _____
els rebuts emesos per la revista VEINATS de Calvià.

Atentament

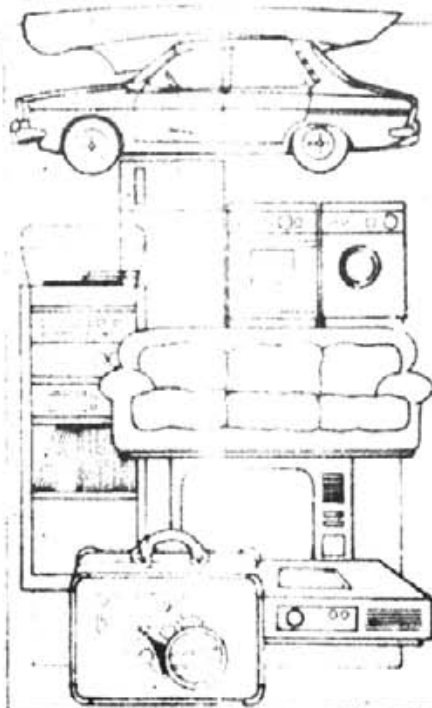
Preu de la subscripció: 5000s any (res, cavets).

Crédito Compra

1. Ud. ya ha decidido la compra, si necesita financiación "Crédito Compra" le permite adquirirla pagando en cómodos plazos de 1, 2, 3 o más años.

2. Juntamente con el comerciante Ud. rellenará un impreso en el que hará constar sus datos personales y los específicos de la compra así como el importe y sistema de pago.

3. Dicho impreso será remitido a la Oficina de "SA NOSTRA" y, en breves días, se le notificará el resultado de su solicitud.

4. Desde este momento Ud. puede disfrutar de su compra gracias a "Crédito Compra".

5. En las fechas acordadas de antemano, la Caja de Baleares "SA NOSTRA" cargará en su cuenta el importe fraccionado de su compra en tantos plazos como Ud. haya concertado.

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"